

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 7/12/2017
Α.Π.: 124732 /ΕΥΚΕ 6831

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες : Αλεξ. Δρακάτου,
Παναγιώτα Δασκαλάκη
Τηλ.: 210 3742071, 210 3742411
Fax: 210 3742063
E-mail: adrakatou@mnec.gr,
pdaskalaki@mnec.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου
Πλατεία Πύρρου 1,
45221 Ιωάννινα
(ηλεκτρονικά)
Υπ' όψιν: Κας Ε. Παπανικολάου

ΘΕΜΑ: Γνωμοδότηση επί σχεδίων πρόσκλησης υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Ηπείρου

Σχετ.: Το από 23.11.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με θέμα «Σχέδια προσκλήσεων για σύμφωνη γνώμη» (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 6831/23.11.2017)

Σε συνέχεια του από 23.11.2017 ως άνω σχετικού μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 6831/23.11.2017) με θέμα «Σχέδια προσκλήσεων για σύμφωνη γνώμη» και των επτά (7) επ' αυτού συνημμένων σχεδίων πρόσκλησης, σημειώνουμε τα εξής:

1. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με κωδικό ΟΤΑ ΤΠΕ και τίτλο «Ανάπτυξη και χρήση ψηφιακών συστημάτων, προϊόντων και υπηρεσιών από τους Ο.Τ.Α.»

- 1.1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχεδίου πρόσκλησης με κωδικό ΟΤΑ ΤΠΕ (Α/Α ΟΠΣ: 2441) και τίτλο «Ανάπτυξη και χρήση ψηφιακών συστημάτων, προϊόντων και υπηρεσιών από τους Ο.Τ.Α.», η υπό εξέταση πρόσκληση αφορά στην **ανάπτυξη εργαλείων αναπτυξιακού σχεδιασμού και εφαρμογής πολιτικών, με στόχο την εξοικονόμηση πόρων, τη μείωση του κόστους λειτουργίας υπηρεσιών που παρέχονται από τους ΟΤΑ, καθώς και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας**. Μέσω των δράσεων αυτών επιδιώκεται ορθολογική διαχείριση κρίσιμων τομέων παροχής υπηρεσιών από τους ΟΤΑ, όπως η ύδρευση, η αποχέτευση, η ενεργειακή διαχείριση κτιρίων και δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος, η διαχείριση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Υποστηρίζει την ανάπτυξη
και την απασχόληση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

απορριμμάτων και αποβλήτων, η λειτουργία του μηχανισμού διαχείρισης εργοταξίων και πολιτικής προστασίας, κλπ., ενώ παράλληλα οι δράσεις συμβάλλουν στην ανάλυση του κόστους παρεχόμενων υπηρεσιών και τον τεκμηριωμένο σχεδιασμό τιμολογιακής πολιτικής. Επιπλέον, η πρόσκληση αφορά και στη δημιουργία μηχανισμού ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και αξιοποίησης των ΤΠΕ στον πολιτισμό - τουρισμό, στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Όπως αναφέρεται στο σχέδιο πρόσκλησης, οι δυνητικοί δικαιούχοι περιλαμβάνουν την Περιφέρεια Ηπείρου, Δήμους, ΔΕΥΑ, ΝΠΔΔ, Επιμελητήρια, Φορείς Γενικής Κυβέρνησης και λοιπούς φορείς κατ' αρμοδιότητα.

Ωφελοούμενοι των δράσεων είναι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια και οι υποβαλλόμενες προτάσεις πρέπει να συνάδουν με την «Εθνική Στρατηγική για τη Ψηφιακή Ανάπτυξη – Ψηφιακή Ελλάδα 2021», τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, κλπ.

- 1.2. Από την περιγραφή του περιεχομένου του σχεδίου πρόσκλησης, η οποία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δράσεων, συμπεραίνεται ότι οι υλοποιούμενες δράσεις, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους, δύναται να μην ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης ή να πρέπει να εξεταστούν ως κρατικές ενισχύσεις, καθορίζοντας το ανά περίπτωση κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο κανόνων ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, η ανάπτυξη εργαλείων που σχετίζονται με **δραστηριότητες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας**, μπορεί να υποστηριχθεί ότι **δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**. Για παράδειγμα, δράσεις οργάνωσης και διάθεσης περιβαλλοντικών δεδομένων & δεδομένων χρήσεων γης και χωροταξίας ή δράσεις ελέγχου και διαχείρισης του μηχανισμού αποκομιδής απορριμμάτων, εφόσον τεκμηριωθεί ότι αφορούν σε συλλογή και διαχείριση δεδομένων για δημόσιους σκοπούς που είναι άμεσα συνδεδεμένοι με την άσκηση δημόσιας εξουσίας και με ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους, δύναται να υποστηριχθεί ότι δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Επιπλέον, ψηφιακές εφαρμογές που αναπτύσσονται από δημοτικές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς και **δεν αποτελούν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης**, αλλά θεωρούνται **βοηθητικές / επικουρικές δραστηριότητες περιορισμένης εμβέλειας**, συνυφασμένες με την κύρια οικονομική λειτουργία τοπικών υποδομών που δραστηριοποιούνται σε συνθήκες απουσίας άμεσου ανταγωνισμού (π.χ. ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων ορθολογικής κοστολόγησης – τιμολόγησης για την παροχή πόσιμου ύδατος για τις ΔΕΥΑ), μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν αποτελούν οικονομική δραστηριότητα, ή, σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, **δεν επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών** και συνεπώς δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Αντίθετα, δράσεις που αφορούν σε υπηρεσίες για τις οποίες υφίσταται αγορά, καθώς υπάρχουν άλλοι φορείς που προτίθενται και δύνανται να παράσχουν τις συγκεκριμένες υπηρεσίες στην αγορά, αποτελούν **οικονομική δραστηριότητα** και **δύνανται να ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**. Για παράδειγμα, δράσεις ανάπτυξης προϊόντων ΤΠΕ για παροχή πληροφοριών και διασύνδεση με τοπικές επιχειρήσεις οι οποίες περιλαμβάνουν ανάπτυξη συστήματος παροχής συμβουλών, ή δράσεις οργάνωσης & διάθεσης δεδομένων ανάπτυξης επιχειρηματικότητας, καινοτομίας και εφαρμοσμένης έρευνας, ανάλογα με τα

συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τους, δύναται να ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, καθώς υφίστανται φορείς που παράσχουν σχετικές υπηρεσίες στην αγορά.

- 1.3. Πέραν του αντικειμένου των δράσεων, πρέπει να σημειωθεί ότι ο σχεδιασμός ψηφιακών εφαρμογών εν γένει αποτελεί **οικονομική δραστηριότητα** που παρέχεται στην αγορά και πρέπει να εξεταστεί εάν τα συγκεκριμένα έργα **ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης** και στο **επίπεδο δικαιούχου, ιδιοκτήτη ή/και λειτουργού / χρήστη των εφαρμογών**, δεδομένου ότι οι φορείς / δυνητικοί δικαιούχοι δεν έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα στην παροχή υπηρεσιών σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών, καθόσον στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιούνται και άλλοι φορείς και επιχειρήσεις, οι οποίοι μπορούν να παράσχουν τις εν λόγω υπηρεσίες. Για το λόγο αυτό, ακόμα και στην περίπτωση που οι αναπτυσσόμενες εφαρμογές σχετίζονται με δραστηριότητες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, προκειμένου οι υλοποιούμενες δράσεις να μην ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, πρέπει να διασφαλισθεί ότι δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα στους ανωτέρω αναφερόμενους φορείς, ήτοι να επιβεβαιωθεί ότι η χρηματοδότηση για τις δράσεις καλύπτει μόνον το απολύτως αναγκαίο κόστος των υπηρεσιών σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών, όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει των τιμών της αγοράς και με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι η ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης πρέπει να εξεταστεί σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας των ψηφιακών εφαρμογών, καθώς ενίσχυση δύναται να καταλογισθεί στον φορέα λειτουργίας μιας ψηφιακής εφαρμογής που προβαίνει σε εμπορική αξιοποίησή της (π.χ. δυνατότητες παροχής επί πληρωμή διαφημίσεων / προβολής μέσω της εφαρμογής ή χρήσης της εφαρμογής επί πληρωμή), αλλά και στην επιχείρηση της οποίας στοιχεία τυχόν καταχωρούνται / προβάλλονται σε μια εφαρμογή διάθεσης δεδομένων ανάπτυξης επιχειρηματικότητας, κλπ.

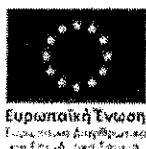
- 1.4. Λαμβάνοντας υπόψη το εύρος και το είδος των δράσεων, όπως παρατέθηκε αναλυτικά στα σημεία 1.2 & 1.3 ανωτέρω, προτείνεται στην πρόσκληση να ενσωματωθεί **ευρύ θεσμικό πλαίσιο κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, σύμφωνα με το οποίο δύναται να αξιολογηθεί και να ενταχθεί η πλειονότητα των υποβληθεισών προτάσεων (Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την Έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης, Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός και Κανονισμός De Minimis για δράσεις με συνολικό ποσό ενίσχυσης που χορηγούνται σε μια «επιχείρηση» και δεν υπερβαίνουν το ποσό των 200.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών).

Μετά την υποβολή των προτάσεων και με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, καθεμία θα εξεταστεί διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, καθορίζοντας το κατάλληλο θεσμικό -ανά περίπτωση- πλαίσιο.

Ως εκ τούτου, η πρόσκληση πρέπει να συμπληρωθεί ως εξής:

Στο διατακτικό το εξής θεσμικό πλαίσιο:

- ⇒ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)
- ⇒ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ'

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
και Επένδυσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ)

- ⇒ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Κανονισμός «De Minimis»)

Στο κεφάλαιο για τα οικονομικά στοιχεία, οι εξής διευκρινίσεις:

- ⇒ Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Προκειμένου οι δραστηριότητες ανάπτυξης εργαλειών ΤΠΕ να μην ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα πρέπει να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα, ήτοι, να μην είναι αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης και να χρησιμοποιούνται για σκοπούς άσκησης δημόσιας εξουσίας ή/και παροχής πληροφοριών προς τους πολίτες, ή η χρηματική συνεισφορά που καταβάλλεται από τους χρήστες να καλύπτει μόνο οριακά τμήμα του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, ή να αποτελούν βοηθητικές / επικουρικές δραστηριότητες οικονομικής φύσης περιορισμένης εμβέλειας που είναι συνυφασμένες με την κύρια μη οικονομική λειτουργία του Φορέα, των οποίων η ενίσχυση δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και δεν επηρεάζει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων που τυχόν παρέχει ο δικαιούχος.
- ⇒ Έργα που συνιστούν άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, καθώς αφορούν σε αγαθά ή υπηρεσίες που ήδη παρέχονται από φορείς στην αγορά, ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ, de minimis). Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται από το εφαρμοζόμενο, ανά περίπτωση, θεσμικό πλαίσιο.
- ⇒ Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κρατικής ενίσχυσης, το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου, οι οποίοι δεν εμπεριέχουν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέρχεται μείωση του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

Στο κεφάλαιο για την επιλεξιμότητα, διευκρινίσεις σχετικά με την υποβολή στοιχείων:

- ⇒ Σε περίπτωση που μια πράξη χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός») και για τον προσδιορισμό του ποσού / έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά

τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες.

Στο κεφάλαιο με τις οδηγίες υποβολής αιτήσεων, διευκρινίσεις για έγγραφα που πρέπει να προσκομισθούν:

- ⇒ Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση στοιχεία που τεκμηριώνουν την τήρηση των υποχρεώσεων ΓΑΚ, προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού (βλέπε Παράρτημα ελέγχου τήρησης υποχρεώσεων Γενικού Μέρους του ΓΑΚ) και, κατά περίπτωση κατάλληλου, Ειδικού Μέρους του ΓΑΚ.
- ⇒ Για δράσεις που πρέπει να εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού De Minimis είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με το υπόδειγμα του συνημμένου Παραρτήματος VI, μόνο εφόσον η πρόταση αφορά ενίσχυσης ήσσονος σημασίας βάσει κανονισμού 1407/2013.
- ⇒ Η ΕΥΔ διατηρεί το δικαίωμα, κατά την κρίση της, να ζητήσει την υποβολή διευκρινίσεων για την τεκμηρίωση κάθε περίπτωσης ή/και για τη δημιουργία φακέλου κοινοποίησης προς την Ε.Ε., εφόσον αυτό κριθεί απαιτητό.

Σημειώνεται ότι, όσον αφορά στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του ΓΑΚ, στην παρούσα επιστολή επισυνάπτεται Παράρτημα Υποχρεώσεων Γενικού Μέρους του ΓΑΚ, καθώς οι ειδικοί όροι του ΓΑΚ δύνανται να προσδιοριστούν μόνο εφόσον καταστεί σαφές το είδος του συγχρηματοδοτούμενου έργου.

Στην παρούσα επιστολή επισυνάπτεται επίσης ως συνημμένο και το Παράρτημα VI (Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας).

2. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με κωδικό ΟΧΕ ΤΠΕ και τίτλο «Ψηφιακές Υπηρεσίες στα Μνημεία»

2.1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχεδίου πρόσκλησης με κωδικό ΟΧΕ ΤΠΕ (Α/Α ΟΠΣ: 2436) και τίτλο «Ψηφιακές Υπηρεσίες στα Μνημεία», η υπό εξέταση πρόσκληση στοχεύει στη **δημιουργία ενιαίων ψηφιακών διαδικτυακών ξεναγήσεων στους αρχαιολογικούς χώρους της Διαδρομής των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου**. Στο πλαίσιο της δράσης θα αναπτυχθούν:

- ψηφιακά αποθετήρια με πολιτιστικά, τουριστικά, περιβαλλοντικά, οικονομικά και άλλα δεδομένα, για τη λειτουργία της διαδρομής,
- ψηφιακή πλατφόρμα διαχείρισης δεδομένων σχετικών με τη διαδρομή (δεδομένα πολιτιστικά, τουριστικά, περιβαλλοντικά, εστίασης, διαμονής, τοπικής παραγωγής, κλπ.),
- παρατηρητήριο που παρέχει στατιστικά δεδομένα στον Φορέα Λειτουργίας της Πολιτιστικής Διαδρομής,

- πλατφόρμα ανάπτυξης ερμηνευτικών μέσων / ψηφιακών ξεναγήσεων για την Πολιτιστική Διαδρομή και τον κάθε Αρχαιολογικό Χώρο και
- εφαρμογές σε κινητές συσκευές για εισαγωγή και επεξεργασία στοιχείων από τους τελικούς χρήστες και τους διαχειριστές του συστήματος.

Η δράση περιλαμβάνεται στην Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση «Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου» και μέσω αυτής επιδιώκεται η παροχή περισσότερων και βελτιωμένων ποιοτικών υπηρεσιών στους επισκέπτες των χώρων. Επιπρόσθετα, οι υποβαλλόμενες προτάσεις πρέπει να συνάδουν με την «Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016 - 2021», καθώς και τις προτεινόμενες οικονομικές δραστηριότητες της εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής ευφυούς εξειδίκευσης στον τομέα των ΤΠΕ.

Όπως αναφέρεται στο σχέδιο πρόσκλησης, δυνητικοί δικαιούχοι είναι η Περιφέρεια Ηπείρου, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και εποπτευόμενοι φορείς αυτού.

- 2.2. Σύμφωνα με τη λεπτομερή περιγραφή του περιεχομένου του σχεδίου πρόσκλησης, οι ψηφιακές εφαρμογές που θα αναπτυχθούν θα συλλέγουν και θα παρέχουν στοιχεία στους διαχειριστές του συστήματος και στους τελικούς χρήστες / επισκέπτες, προκειμένου να διευκολυνθεί ο σχεδιασμός της διαδρομής, οι ξεναγήσεις και οι επισκέψεις τους στους χώρους των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου.

Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και στο σημείο 1.3 ανωτέρω, ο σχεδιασμός ψηφιακών εφαρμογών εν γένει αποτελεί **οικονομική δραστηριότητα** που παρέχεται στην αγορά και τα συγκεκριμένα έργα **δύνανται να ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης** σε τρία επίπεδα:

α) Στο επίπεδο του δικαιούχου (Περιφέρειας Ηπείρου ή/και ΥΠΠΟΑ και εποπτευόμενων φορέων), ο οποίος δεν έχει αποκλειστική αρμοδιότητα στην παροχή υπηρεσιών σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών, καθώς και στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιούνται και άλλοι φορείς και επιχειρήσεις, οι οποίοι μπορούν να παράσχουν τις εν λόγω υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, όπως αναφέρθηκε και στο σημείο 1.3 ανωτέρω, προκειμένου οι υλοποιούμενες δράσεις να μην ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης πρέπει να διασφαλισθεί ότι δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα στους ανωτέρω αναφερόμενους φορείς, ήτοι να επιβεβαιωθεί ότι η χρηματοδότηση για τις δράσεις καλύπτει μόνον το απολύτως αναγκαίο κόστος των υπηρεσιών σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών, όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει των τιμών της αγοράς και με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

β) Στο επίπεδο του φορέα λειτουργίας των ψηφιακών εφαρμογών καθώς, στην περίπτωση που ένας φορέας λειτουργίας προβεί σε εμπορική αξιοποίησή της (π.χ. δυνατότητες παραγωγής εσόδων από διαφημίσεις / προβολή στην εφαρμογή ή χρήσης της εφαρμογής επί πληρωμή), προκειμένου να μην θεωρηθεί ότι χορηγείται κρατική ενίσχυση στο φορέα, πρέπει να τεκμηριωθεί ότι οι σχετικές οικονομικές συνεισφορές καλύπτουν μόνο μέρος του πραγματικού κόστους λειτουργίας της εφαρμογής και δεν μεταβάλλουν τον μη οικονομικό χαρακτήρα της δραστηριότητας.

Ψηφιακές εφαρμογές που διατίθενται δωρεάν στους επισκέπτες / χρήστες (παρέχουν δωρεάν πληροφόρηση προς το ευρύ κοινό) και δεν έχουν έσοδα από καταχωρήσεις ή/και διαφημίσεις, δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

γ) Στο επίπεδο των επιχειρήσεων των οποίων τα δεδομένα θα εισαχθούν στις ψηφιακές εφαρμογές, καθώς οι πλατφόρμες θα τροφοδοτούνται με τουριστικά και άλλα δεδομένα τα οποία αφορούν σε τοπικές επιχειρήσεις, όπως χώρους διαμονής και εστίασης, τοπικά προϊόντα / παραγωγούς, κλπ. Συνεπώς, οι υλοποιούμενες δράσεις δύνανται να δημιουργούν έμμεσα οικονομικά πλεονεκτήματα σε συγκεκριμένες τοπικές επιχειρήσεις, γεγονός που συνιστά κρατική ενίσχυση προς αυτές.

Προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση προς τοπικές επιχειρήσεις είναι αναγκαίο να τεκμηριωθεί ότι:

- οι ψηφιακές πλατφόρμες απευθύνονται στο ευρύ κοινό και έχουν αποκλειστικά και μόνο πληροφοριακό / ενημερωτικό χαρακτήρα (ενημέρωση επισκεπτών)
- οι εισαχθείσες στις ψηφιακές πλατφόρμες πληροφορίες δεν επικεντρώνονται σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή κλάδους επιχειρήσεων, δεν περιλαμβάνονται διαφημίσεις ή δυνατότητες κρατήσεων (ήτοι οικονομικές δραστηριότητες) για συγκεκριμένες επιχειρήσεις μέσω των εν λόγω πλατφορμών και δεν υπάρχει διάκριση στον τρόπο προβολής μεταξύ των επιμέρους επιχειρήσεων των οποίων τα στοιχεία θα εισαχθούν στις ψηφιακές εφαρμογές.

Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που δεν τεκμηριώνονται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, είναι αναγκαίο να υπολογισθεί η έμμεση κρατική ενίσχυση προς τις τοπικές επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις τιμές της αγοράς για την παροχή αντίστοιχων υπηρεσιών προβολής / διαφήμισης, σε αντίστοιχου είδους ψηφιακές εφαρμογές. Η εν λόγω ενίσχυση δύναται να χορηγηθεί στο πλαίσιο του Κανονισμού «De Minimis» και οι τοπικές επιχειρήσεις στις οποίες παρέχεται το σχετικό οικονομικό πλεονέκτημα θα πρέπει να υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας και, με την ολοκλήρωση του έργου, να λάβουν βεβαίωση για το ποσό της ενίσχυσης που τους χορηγήθηκε από τον δικαιούχο / κύριο του έργου και φορέα λειτουργίας των ψηφιακών εφαρμογών.

- 2.3. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα στα σημεία 2.1 και 2.2, προτείνεται στην πρόσκληση να ενσωματωθεί **ευρύ θεσμικό πλαίσιο κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, όπως αυτό περιγράφεται στο σημείο 1.4 ανωτέρω. Ως εκ τούτου, η πρόσκληση προτείνεται να συμπληρωθεί με τα εδάφια που παρατέθηκαν στο σημείο 1.4.

3. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με κωδικό ΒΑΑ ΤΠΕ και τίτλο «Ανάπτυξη Έξυπνης Πλατφόρμας Τοπικής Αυτοδιοίκησης (smart cities)»

- 3.1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχεδίου πρόσκλησης με κωδικό ΒΑΑ ΤΠΕ (Α/Α ΟΠΣ: 2446) και τίτλο «Ανάπτυξη Έξυπνης Πλατφόρμας Τοπικής Αυτοδιοίκησης (smart cities)», η υπό εξέταση πρόσκληση στοχεύει στη **δημιουργία πλατφόρμας για τη φιλοξενία ψηφιακών εφαρμογών**. Στην εν λόγω πλατφόρμα θα φιλοξενηθούν:

- Κέντρο ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων
- Εφαρμογές λογισμικού ανοικτού κώδικα για δημοτικές υπηρεσίες, για την οργάνωση και διάθεση περιβαλλοντικών δεδομένων, δεδομένων χρήσεων γης και χωροταξίας, ορθολογική κοστολόγηση – τιμολόγηση παροχής πόσιμου ύδατος
- Ψηφιακά πολιτισμικά προϊόντα
- Εφαρμογές αναβάθμισης σε «έξυπνα» δημοτικά κτίρια και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
και Επένδυσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - αγροτική ανάπτυξη

- Εφαρμογές e-marketing προώθησης της πώλης
- Δίκτυα τηλεματικής για έλεγχο και διαχείριση εγκαταστάσεων επεξεργασίας και δικτύων διανομής πόσιμου ύδατος, δικτύων συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων, μηχανισμού αποκομιδής απορριμμάτων και στόλου μηχανημάτων εργοταξίου και πολιτικής προστασίας

Η δράση περιλαμβάνεται στην Στρατηγική της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 και οι υποβαλλόμενες προτάσεις πρέπει να συνάδουν με την «Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016 - 2021», καθώς και τις προτεινόμενες οικονομικές δραστηριότητες της εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής ευφυούς εξειδίκευσης στον τομέα των ΤΠΕ.

Όπως αναφέρεται στο σχέδιο πρόσκλησης, δυνητικοί δικαιούχοι είναι ο Δήμος Ιωαννιτών και οι Δημοτικές του Επιχειρήσεις.

- 3.2. Σύμφωνα με τη λεπτομερή περιγραφή του περιεχομένου του σχεδίου πρόσκλησης, οι δράσεις αφορούν στην ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας που θα ενοποιήσει υφιστάμενες εφαρμογές σε ένα ενιαίο λειτουργικό σύνολο με τη μορφή «πύλης» (portal), θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητά τους και θα διασφαλίσει την πρόσβαση σε όλα τα είδη των χρηστών, ήτοι πολίτες, δημοτικούς υπαλλήλους & αιρετούς, μέσω ποικίλων μέσων, όπως κινητά τηλέφωνα, προσωπικούς υπολογιστές, κλπ.

Όπως ήδη αναφέρθηκε στα σημεία 1.2, 1.3 και 2.2 ανωτέρω, η ανάπτυξη εργαλείων που σχετίζονται με **δραστηριότητες που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας**, μπορεί να υποστηριχτεί ότι **δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**. Αντιστοίχως, ψηφιακές εφαρμογές που αναπτύσσονται από δημοτικές επιχειρήσεις και **δεν αποτελούν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης**, αλλά θεωρούνται **βοηθητικές / επικουρικές δραστηριότητες περιορισμένης εμβέλειας** που είναι συνυφασμένες με την κύρια οικονομική λειτουργία τοπικών υποδομών που δραστηριοποιούνται σε συνθήκες απουσίας άμεσου ανταγωνισμού, μπορεί να υποστηριχτεί ότι δεν απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό (π.χ. ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων ορθολογικής κοστολόγησης - τιμολόγησης για την παροχή πόσιμου ύδατος από την αρμόδια δημοτική επιχείρηση), **δεν επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών** και συνεπώς δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και στα σημεία 1.3 και 2.2, ο σχεδιασμός ψηφιακών εφαρμογών αποτελεί **οικονομική δραστηριότητα** που παρέχεται στην αγορά και τα συγκεκριμένα έργα **δύνανται να ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης** στο επίπεδο δικαιούχου, ιδιοκτήτη ή/και λειτουργού των εφαρμογών.

Ένας άλλος κρίσιμος παράγοντας που πρέπει τέλος να ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης είναι ο **τρόπος αξιοποίησης των ψηφιακών εφαρμογών** και ειδικότερα η δυνατότητα παραγωγής εσόδων από την χρήση των εφαρμογών (βλέπε σημείο 2.2 ανωτέρω όσον αφορά τους χρήστες και τα τυχόν έσοδα από καταχωρήσεις σε εφαρμογές e-marketing με εκστρατεία για την προώθηση της πώλης).

- 3.3. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα στο σημείο 3.2, προτείνεται στην πρόσκληση να ενσωματωθεί **ευρύ θεσμικό πλαίσιο κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, όπως αυτό περιγράφεται στο σημείο

1.4 ανωτέρω. Ως εκ τούτου, η πρόσκληση προτείνεται να συμπληρωθεί με τα εδάφια που παρατέθηκαν στο σημείο 1.4.

4. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με τίτλο «Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας σε πεδινές – μη δασικές περιοχές»

4.1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας σε πεδινές – μη δασικές περιοχές», η υπό εξέταση πρόσκληση στοχεύει στην υλοποίηση έργων αντιπλημμυρικής προστασίας σε πεδινές - μη δασικές περιοχές της Περιφέρειας Ηπείρου, οι οποίες περιλαμβάνονται στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (GR05). Στο πλαίσιο της δράσης θα αναπτυχθούν:

- Έργα διευθέτησης ποταμών / χειμάρρων / υδατορεμάτων για την αύξηση της παροχευετικότητάς τους, την προστασία της κοίτης και τη ρύθμιση της ροής
- Έργα κατασκευής αντιπλημμυρικών αναχωμάτων για την ασφαλή παροχέτευση των πλημμυρικών αιχμών
- Έργα κατασκευής λιμνών κατακράτησης πλημμυρικών ροών
- Έργα παράπλευρης εκτόνωσης / αποθήκευσης των πλημμυρικών ροών.

Όπως αναφέρεται στο σχέδιο πρόσκλησης, δυνητικοί δικαιούχοι για την υποβολή προτάσεων έργων είναι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, η Περιφέρεια Ηπείρου και οι Δήμοι της περιφέρειας Ηπείρου.

4.2. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής (2016/C262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, οι παραπάνω δράσεις αποτελούν δραστηριότητες οι οποίες δύναται να θεωρηθεί ότι διενεργούν οι δημόσιες αρχές με στόχο την προστασία των πολιτών, τελούν υπό την απόλυτη δικαιοδοσία του Δημοσίου και δεν αφορούν σε κάποια οικονομική δραστηριότητα που παρέχει οικονομικά οφέλη ή πλεονέκτημα σε επιχειρήσεις ή ομάδες πολιτών, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι τα εν λόγω έργα δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων που θα ενταχθούν στις παραπάνω προσκλήσεις, είναι αναγκαίο οι τυχόν προμήθειες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας υποβολής προσφορών (σημείο 84, του κεφ. 4 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης), με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

4.3. Στο κεφάλαιο της πρόσκλησης που αφορά τα οικονομικά στοιχεία θα πρέπει να περιλαμβάνεται το εδάφιο: «Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).

Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης των προτεινόμενων πράξεων να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών

υποδομών δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπίδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών».

5. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με κωδικό SOFIA και τίτλο «Επενδύσεις για τη διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας για την Περιφέρεια Ηπείρου»

5.1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχεδίου πρόσκλησης με κωδικό SOFIA (Α/Α ΟΠΣ: 2417) και τίτλο «Επενδύσεις για τη διαχείριση και προστασία περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής αξίας για την Περιφέρεια Ηπείρου», η υπό εξέταση πρόσκληση στοχεύει στη χρηματοδότηση προτάσεων που αφορούν στη μελέτη και στην προστασία των περιοχών του δικτύου NATURA 2000. Οι πράξεις που θα υποβληθούν πρέπει να αφορούν τα εξής:

- 1) Εφαρμογή μέτρων για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων με άγνωστο ή κακό βαθμό διατήρησης (όπως αυτό υποδεικνύεται στο συνημμένο στην πρόσκληση αρχείο "IPIROS_HAB_SP_SITES")
- 2) Οργάνωση και λειτουργία συστημάτων ερμηνείας περιβάλλοντος και υποδομές προσέλευσης επισκεπτών
- 3) Οργάνωση και μέτρα αειφόρου διαχείρισης, τουριστικής επισκεψιμότητας και οικοτουριστικών δραστηριοτήτων
- 4) Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη βιοποικιλότητα και τις περιοχές NATURA 2000.

Οι δράσεις με αντικείμενο σχετικό με το σημείο 1, αποτελούν δραστηριότητες οι οποίες δύναται να θεωρηθεί ότι διενεργούν οι δημόσιες αρχές στο πλαίσιο της άσκησης δημόσιας εξουσίας, κατά την έννοια του σημείου 17 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Ως εκ τούτου, τα εν λόγω έργα μπορούν να αντιμετωπισθούν ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Οι δράσεις με αντικείμενα που σχετίζονται με αυτά των σημείων 2 έως και 4, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και το είδος του δικαιούχου, δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής (2016/C262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107, παρ.1, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο πολιτισμός θεωρείται φορέας ταυτοτήτων, αξιών και εννοιών που αντικατοπτρίζουν και διαμορφώνουν τις κοινωνίες της Ένωσης. Ο τομέας του πολιτισμού και της διαφύλαξης της κληρονομιάς καλύπτει ευρύτατο φάσμα σκοπών και δραστηριοτήτων, το οποίο καλύπτει μεταξύ άλλων μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, τοποθεσίες και κτίρια ιστορικής σημασίας, παραδοσιακά έθιμα και χειροτεχνία, φεστιβάλ και εκθέσεις, αλλά και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η πλούσια φυσική κληρονομιά της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της βιοποικιλότητας, των οικοτόπων και των ειδών, παρέχει περαιτέρω πολύτιμα οφέλη στις κοινωνίες της Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επένδυση Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης τους, ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον πολιτισμό, τουρισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς και της φύσης δύνανται να οργανωθούν με μη εμπορικό τρόπο και, ως εκ τούτου, να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα. Η δημόσια χρηματοδότησή τους ενδεχομένως να μην αποτελεί κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση δραστηριοτήτων πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς οι οποίες διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό εκπληρώνει έναν απολύτως κοινωνικό και πολιτιστικό σκοπό, του οποίου ο χαρακτήρας είναι μη οικονομικός. **Αντιθέτως**, οι δραστηριότητες πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς (**συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της φύσης**) που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τις εισφορές των επισκεπτών ή των χρηστών ή μέσω άλλων εμπορικών διευθετήσεων (για παράδειγμα, εμπορικές εκθέσεις, κινηματογράφοι, εμπορικές μουσικές παραστάσεις και φεστιβάλ) θα πρέπει να θεωρείται ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα.

- 5.2. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της πρόσκλησης μπορούν να ενταχθούν και έργα τα οποία αφορούν σε δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης πολιτών σχετικά με τη βιοποικιλότητα και τις περιοχές NATURA 2000. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όταν οι εν λόγω δράσεις πραγματοποιούνται από δημόσιες αρχές με στόχο την ενημέρωση πολιτών και δεν αφορούν σε κάποια οικονομική δραστηριότητα που παρέχει οικονομικά οφέλη ή πλεονέκτημα σε επιχειρήσεις ή ομάδες πολιτών, θα μπορούσε αρχικά να υποστηριχθεί ότι τα εν λόγω έργα δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Στην πρόσκληση ωστόσο καλούνται να υποβάλλουν προτάσεις Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου - Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών στην Περιφέρεια της Ηπείρου, οι οποίοι δεν έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα για την παροχή υπηρεσιών ενημέρωσης, καθώς και στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιούνται και άλλοι φορείς και επιχειρήσεις, οι οποίοι μπορούν να παράσχουν τις εν λόγω υπηρεσίες. Δεδομένου ότι οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης δύνανται να υλοποιηθούν από τους Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών με ίδια μέσα και προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα σε αυτούς, είναι αναγκαίο η χρηματοδότηση για τις δράσεις να καλύπτει μόνον το απολύτως αναγκαίο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών ενημέρωσης, όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει των τιμών της αγοράς. Τονίζεται όμως ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, πρέπει να ελεγχθεί ότι τηρούνται οι τιμές της αγοράς και δεν υπάρχει υπερτιμολόγηση, γιατί, εάν τελικά διαπιστωθεί υπερτιμολόγηση, τότε υφίσταται εκ του αποτελέσματος οικονομικό πλεονέκτημα που χορηγείται επιλεκτικά και άρα κρατική ενίσχυση στους συγκεκριμένους φορείς.

Η εξασφάλιση ότι δεν αποδίδεται οικονομικό πλεονέκτημα επιλεκτικά σε επιχείρηση (που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι και οι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών όταν ασκούν οικονομική δραστηριότητα), μπορεί να διασφαλισθεί εάν η προμήθεια των αναγκαίων αγαθών και υπηρεσιών πραγματοποιηθεί με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών. Εφόσον οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης υλοποιηθούν εσωτερικά από τους Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών (αυτεπιστασία), θα πρέπει να προσκομίζεται έρευνα αγοράς με προσφορές τιμών για την παρασχεθείσα υπηρεσία από επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα ενημέρωσης προκειμένου να ελεγχθεί ότι καλύπτεται μόνο το απολύτως αναγκαίο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων που θα ενταχθούν στις παραπάνω προσκλήσεις, είναι αναγκαίο οι τυχόν προμήθειες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας υποβολής προσφορών (σημείο 84, του κεφ. 4 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης), με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

5.3. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η συγκεκριμένη πρόσκληση θα πρέπει να περιλαμβάνει στο διατακτικό της τα παρακάτω:

- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Κανονισμός «De Minimis»).

5.4. Στο κεφάλαιο 3 που αναφέρεται στα «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ» του σχεδίου της πρόσκλησης πρέπει να γίνουν οι εξής προσθήκες:

- Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.
- Έργα που συνιστούν άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, καθότι αφορούν σε αγαθά ή υπηρεσίες που ήδη παρέχονται από φορείς στην αγορά, ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ, de minimis). Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται από το εφαρμοζόμενο, ανά περίπτωση, θεσμικό πλαίσιο.

Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κρατικής ενίσχυσης, το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου, οι οποίοι δεν εμπεριέχουν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέρχεται μείωση του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

5.5. Στο κεφάλαιο 4 «ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ» του σχεδίου της πρόσκλησης πρέπει να γίνουν οι εξής προσθήκες:

- Προσθήκη νέας παραγράφου 4.4 «Έργα με έσοδα» του σχεδίου της πρόσκλησης προστίθενται εδάφια ως ακολούθως:

Σε περίπτωση που μια πράξη χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός») και για τον προσδιορισμό του ποσού / έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες.

5.6. Στο κεφάλαιο με τις οδηγίες υποβολής αιτήσεων, διευκρινίσεις για έγγραφα που πρέπει να προσκομισθούν:

- Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση στοιχεία που τεκμηριώνουν την τήρηση των υποχρεώσεων ΓΑΚ, προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού (βλέπε Παράρτημα ελέγχου τήρησης υποχρεώσεων Γενικού Μέρους του ΓΑΚ) και, κατά περίπτωση κατάλληλου, Ειδικού Μέρους του ΓΑΚ.
- Για δράσεις που πρέπει να εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού De Minimis είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με το υπόδειγμα του συνημμένου Παραρτήματος VI, μόνο εφόσον η πρόταση αφορά ενίσχυσης ήσσονος σημασίας βάσει κανονισμού 1407/2013.

Σημειώνεται ότι, όσον αφορά στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του ΓΑΚ, στην παρούσα επιστολή επισυνάπτεται Παράρτημα Υποχρεώσεων Γενικού Μέρους του ΓΑΚ, καθώς οι ειδικοί όροι του ΓΑΚ δύναται να προσδιοριστούν μόνο εφόσον καταστεί σαφές το είδος του συγχρηματοδοτούμενου έργου. Στην παρούσα επιστολή επισυνάπτεται επίσης ως συνημμένο και το Παράρτημα VI (Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας).

6. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με κωδικό 47/2017 και τίτλο «Επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης – 2^η προκήρυξη»

6.1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχεδίου πρόσκλησης με κωδικό 47/2017 (Α/Α ΟΠΣ: 2421) και τίτλο «Επενδύσεις σε έργα αστικής αναζωογόνησης – 2η προκήρυξη», η υπό εξέταση πρόσκληση στοχεύει στην υλοποίηση έργων με σκοπό την αναβάθμιση υφιστάμενων δημόσιων αστικών υπαίθριων χώρων με σκοπό να ανταποκριθούν στις σύγχρονες κοινωνικές, λειτουργικές και περιβαλλοντικές ανάγκες των πόλεων. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων όπως:

- Βελτίωσης της λειτουργικότητας του αστικού χώρου,
- Ορθολογικής διαχείρισης του ελεύθερου δημόσιου χώρου,
- Δημιουργίας χώρων πρασίνου (όπως μητροπολιτικά πάρκα) στα πυκνοδομημένα αστικά κέντρα,
- Προστασίας και ανάδειξης των ιστορικών κέντρων.

Όπως αναφέρεται στο σχέδιο πρόσκλησης, δυνητικοί δικαιούχοι για την υποβολή προτάσεων έργων είναι οι Δήμοι Αρταίων, Ηγουμενίτσας, Ιωαννίνων και Πρέβεζας.

Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης ο σχεδιασμός των χώρων που θα προταθούν επιδιώκεται να βασίζεται στις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού, που μεταξύ άλλων προβλέπει: αξιοποίηση των κλιματικών χαρακτηριστικών, εξασφάλιση συνθηκών θερμικής, οπτικής και ακουστικής άνεσης των χρηστών, υποστήριξη μιας σειράς ανθρωπίνων αναγκών, δημιουργία χώρων λειτουργικά άρτιων, περιβαλλοντικά βιώσιμων και καλαίσθητων.

- 6.2. Τα εν λόγω έργα, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και το είδος του δικαιούχου, δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης», στο καθορισθέν στο διατακτικό της πρόσκλησης θεσμικό πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο δύναται να αξιολογηθούν και να ενταχθούν οι υποβληθείσες προτάσεις έργων, είναι απαραίτητες οι παρακάτω προσθήκες:

- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»).

- 6.3. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα στο σημείο 6.2, τα κεφάλαια του σχεδίου της πρόσκλησης πρέπει να συμπληρωθούν αντιστοίχως σύμφωνα με τα σημεία 5.2 έως και 5.6, στα αντίστοιχα κεφάλαια.

7. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με κωδικό ΚΔΗΦ και τίτλο «Προμήθεια εξοπλισμού Κέντρων Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία»

- 7.1. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχεδίου πρόσκλησης με κωδικό ΚΔΗΦ (Α/Α ΟΠΣ: 2426) και τίτλο «Προμήθεια εξοπλισμού Κέντρων Διημέρευσης – Ημερήσιας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία», η υπό εξέταση πρόσκληση στοχεύει στη χρηματοδότηση Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) - Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (ενώσεις γονέων ατόμων με Αναπηρία, κλπ) της Περιφέρειας Ηπείρου, με σκοπό την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για την λειτουργία τους.

Συγκεκριμένα παρέχεται η δυνατότητα χρηματοδότησης ενός οχήματος ανά δομή (της οποίας η λειτουργία χρηματοδοτείται από το ΕΠ "Ηπειρος", Επ.Πρ. 9ΙΙΙ) για την εξυπηρέτηση των ωφελουμένων αυτής.

7.2. Προκειμένου να κριθεί αν οι υπηρεσίες που παρέχονται από τα παραπάνω κέντρα Διημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία συνιστούν οικονομική ή μη οικονομική δραστηριότητα πρέπει να αποσαφηνισθεί εάν οι δομές οι οποίες θα υποβάλλουν τις σχετικές προτάσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας, που βασίζεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στην αρχή της αλληλεγγύης, χρηματοδοτούνται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλους κρατικούς πόρους και παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες της με βάση την καθολική κάλυψη (ανάλογα με τα γενικά χαρακτηριστικά του συστήματος, οι συμμετοχές οι οποίες καλύπτουν ένα μικρό μόνο ποσοστό του πραγματικού κόστους της παρεχόμενης υπηρεσίας δεν δύνανται να επηρεάσουν τον χαρακτήρισμό της ως μη οικονομικής). Σε περίπτωση που οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται, οι υπηρεσίες που παρέχονται δεν συνιστούν οικονομική δραστηριότητα και φορέας λειτουργίας και κύριος του έργου δεν ενεργεί ως «επιχείρηση».

7.3. Σε διαφορετική περίπτωση οι υπηρεσίες που παρέχονται συνιστούν οικονομική δραστηριότητα και πρέπει να αξιολογηθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρ. 107§1 της ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.

Όταν ένα πλεονέκτημα χορηγείται σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, καταρχήν θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και ότι είναι ικανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ακόμη και όταν η επιχείρηση παρέχει μόνον τοπικές υπηρεσίες, καθώς και επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών θα μπορούσαν ενδεχομένως να ενδιαφερθούν να παράσχουν αυτές τις τοπικές υπηρεσίες.

Κάθε φορά αξιολογείται ad hoc κατά πόσον ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης προς μία επιχείρηση μπορεί, με βάση τις προβλέψιμες συνέπειές του, να επηρεάσει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, που αποτελεί την τέταρτη προϋπόθεση της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης κατά το άρθρο 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

Συνεπώς οι προτάσεις που θα υποβληθούν για την προμήθεια των οχημάτων, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και το είδος του δικαιούχου, δύνανται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7.4. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης», στο καθορισθέν στο διατακτικό της

πρόσκλησης, θεσμικό πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο δύναται να αξιολογηθούν και να ενταχθούν οι υποβληθείσες προτάσεις έργων, είναι απαραίτητες οι παρακάτω προσθήκες:

- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (Κανονισμός «De Minimis»).
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Κανονισμός «De Minimis»).

7.5. Στο κεφάλαιο 3 που αναφέρεται στα «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ» του σχεδίου της πρόσκλησης πρέπει να γίνουν οι εξής προσθήκες:

- Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.
- Έργα που συνιστούν ειδικές περιπτώσεις άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων (που προκύπτουν από επιβολή τελών ή εκμετάλλευση των προϊόντων), οι οποίες παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος και δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους, είναι δυνατόν να συνιστούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Στις περιπτώσεις των ΥΓΟΣ το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης του έργου προσδιορίζεται μέσω κατάλληλης χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού της αντιστάθμισης, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο δίκαιο των ΥΓΟΣ, η οποία θα αφορά αποκλειστικά στο κόστος της απαιτούμενης υποδομής έως του ποσοστού ελλείμματος χρηματοδότησης που προκύπτει από την σχετική χρηματοοικονομική ανάλυση.
- Έργα που αφορούν στην οικονομική και εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και εξετάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (Ανακοίνωση 2016/C 262/01, κλπ). Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται μέσω της χρήσης του της Ανακοίνωσης 2016/C 262/01, του Κανονισμού 360/2012, Κανονισμού de minimis, ανά περίπτωση. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Γεωργιακή Διαφοροποίηση
και Επένδυση Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- 7.6. Στο κεφάλαιο 4 «ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ» του σχεδίου της πρόσκλησης πρέπει να γίνουν οι εξής προσθήκες:

Στην παράγραφο 4.3 του σχεδίου της πρόσκλησης συμπληρώνεται στο τέλος «με την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων.»

Προσθήκη νέας παραγράφου 4.4 «Έργα με έσοδα» του σχεδίου της πρόσκλησης προστίθενται εδάφια ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση που το σύνολο ή μέρος της πράξης αποτελεί ΥΓΟΣ, κατά τη χρηματοοικονομική ανάλυση των αντιστοιχων πράξεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι οδηγίες για τον προσδιορισμό της αντιστάθμισης για την εκτέλεση ΥΓΟΣ που αναφέρονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012.

Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές.»

- 7.7. Στο κεφάλαιο 5, «ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ» πρέπει να προστεθούν οι παρακάτω παράγραφοι:

«Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

Είτε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πρόκειται για άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Είτε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πρόκειται για νομικό μονοπώλιο σύμφωνα με την παρ. 188 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).

Είτε εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα παροχής αυτών των υπηρεσιών. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες δράσεις και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον αντίστοιχο τομέα.

Επίσης είναι αναγκαία να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας, χωρίς επιβάρυνση και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.»

- 7.8. Για δράσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο του των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος του Καν. (ΕΕ) 360/2012, απαραίτητη είναι η υποβολή έκθεσης τεκμηρίωσης ΥΓΟΣ (βλ. σχετ. έγγραφο με α.π. 39499/ΕΥΚΕ5288/31-3-2017 με θέμα «Οδηγίες σχετικά με την υποβολή εκθέσεων τεκμηρίωσης στο πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμισης για παροχή δημόσιας υπηρεσίας (ΥΓΟΣ)»). Η προαναφερόμενη έκθεση

τεκμηρίωσης δεν είναι υποχρεωτικό "να περιλαμβάνει το σύνολο των αναλυτικών πληροφοριών που καθορίζονται στην απόφαση 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και δη δεν είναι υποχρεωτικό να προβλέπεται διαδικασία και μηχανισμός ελέγχου υπεραντιστάθμισης.

Ο Καν. (ΕΕ) 360/2012 δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε αντιστάθμιση που λαμβάνεται για την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος για την οποία χορηγούνται συγχρόνως και άλλα είδη αντιστάθμισης, εκτός αν τα εν λόγω άλλα είδη αντιστάθμισης συνιστούν ενίσχυση ήσσονος σημασίας σύμφωνα με άλλους κανονισμούς σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας και τηρούνται οι κανόνες περί σώρευσης οι οποίοι καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε η επιχείρηση που παρέχει την υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος να δηλώσει, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που έχει λάβει βάσει Καν. (ΕΕ) 360/2012 ή βάσει άλλων κανονισμών σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, κατά τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη και κατά το τρέχον οικονομικό έτος.

Σε περίπτωση χορήγησης ενίσχυσης ήσσονος σημασίας δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 360/2012, η ενισχυόμενη επιχείρηση πρέπει να ενημερωθεί εγγράφως σχετικά με το πιθανό ποσό της ενίσχυσης σε όρους ακαθάριστου ισοδυνάμου επιχορήγησης, σχετικά με την υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος σε σχέση με την οποία χορηγείται η ενίσχυση, και επίσης της διευκρινίζεται ότι πρόκειται για ενίσχυση ήσσονος σημασίας, παραπέμποντας ρητά στον παρόντα κανονισμό και αναφέροντας τον τίτλο και τα στοιχεία της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις δύνανται να πληρούνται με σχετικές αναφορές στην οικεία απόφαση ένταξης.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής της 25ης Απριλίου 2012 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ), πρέπει οι δυνητικοί δικαιούχοι να προσκομίσουν υπεύθυνη δήλωση σχετικά με τη σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ΥΓΟΣ.

8. Συνοψίζοντας και αναφορικά με το διατακτικό όλων των προσκλήσεων, θα πρέπει συμπληρωματικά με το απαραίτητο κατά περίπτωση θεσμικό πλαίσιο περί κρατικών ενισχύσεων, όπως λεπτομερειακά περιγράφεται στην ανωτέρω ανάλυση των προσκλήσεων, το διατακτικό να περιλαμβάνει τις με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 και 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 επιστολές της ΕΥΚΕ.
9. Υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε και στην με με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ που απεστάλη στις διαχειριστικές αρχές με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 29.08.2017 και επαναληπτικά στις 28.11/2017:

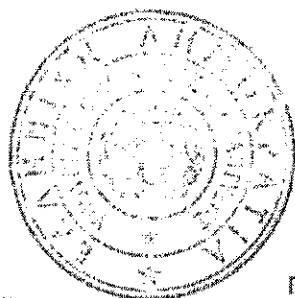
Ευρωπαϊκή Ένωση
Υποστηρικτής ανάπτυξης
και θέσεων για τα άτομα

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ✓ Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων, έκαστη εξ αυτών πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
- ✓ Προκειμένου να αξιολογείται η πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ.
- ✓ Σε περίπτωση εξέτασης μέτρων στο πλαίσιο του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 (ΓΑΚ) και προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του, κατά την αξιολόγηση των υποβληθεισών προτάσεων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη οι επιστολές της ΕΥΚΕ αναφορικά με διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014» (Α.Π. 101270/ΕΥΚΕ3633/30.09.2016, 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 & 64295/ΕΥΚΕ5796/09.06.2017) όσον αφορά στον αποκλεισμό των προβληματικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά ο κανόνας Deggendorf, τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής και τις ατομικές επιχειρήσεις. Επιπλέον, με την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ) που περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Κανονισμού, προκειμένου η ΕΥΚΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ. Επιπλέον υπενθυμίζεται ότι, σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση αφορά σε ποσό 500.000 € και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστέλλει στην ΕΥΚΕ τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή TAM (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/ΕΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων».

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Γιουλιακή Καρατζογιάννη

Συνημμένα:

- Παράρτημα Υποχρεώσεων Γενικού Μέρους του ΓΑΚ
- Παράρτημα VI – Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή
- Γραφείο Προϊστ. Ε.Α.Σ., κ. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

